

Kunnskapsministeren svikter friskolene

Friskolene får ikke finansiert husleiekostnadene. Det rammer elever, foreldre og norsk arbeids- og næringsliv.

I følge Friskolelovens § 6-1 skal friskolene motta tilskudd på 85 prosent av hva det koster å drive en offentlig skole. Men dagens tilskuddsordning inkluderer ikke husleiekostnadene. Det faktiske tilskuddet ligger derfor på rundt 75 prosent.

Våren 2015 ba derfor Stortinget regjeringen om å utrede hvordan husleiekostnadene kan inkluderes for at finansieringen skal følge loven. Nå har det gått to år, og fortsatt foreligger det ingen utredning. Friskoleorganisasjonene har derfor bestilt en egen utredning fra Vista Analyse.

Kunne gitt mer til læring

Utredningen viser at husleiekostnadene for offentlig skoler ligger i området 10-20.000 kroner per elev, og i noen tilfeller opp mot 40-50.000 kroner per elev. De fleste friskolene har også husleiekostnader i området 10-20.000 kroner per elev, noe som tilsvarer rundt 10-20 prosent av budsjettet deres.

Når friskolene ikke får finansiert husleiekostnadene, må de kutte i ressurser som kunne gitt enda bedre læring for elevene.

Mister eksperter og arbeidsplasser

Store deler av næringslivet i Kongsberg er avhengig av å rekruttere internasjonale eksperter for å være konkurransedyktige i den globale økonomien. Mange er avhengig av plass på en internasjonal skole for sine barn – hvis ikke tar de en jobb et annet sted.

Kongsberg International School må utvide for å dekke dette behovet. Et tilbud fra kommunen om deltakelse i et nytt skoleprosjekt ville imidlertid bety en femdobling av dagens husleie og leiepriser som tilsvarer 50-55.000 kroner per elev per år. Det er verken tillatt eller ønskelig å kreve skolepenger i denne størrelsesorden.

Bredere og mer nyskapende

Friskolene gir et bredere skoletilbud, og kan fange opp elever som har utfordringer. Media rapporterer jevnlig om elever som har [mistrivdes i en offentlig skole](#) og ikke blitt forstått, og som har fått et nytt og bedre liv etter overgang til en friskole. På Natur videregående skole i Oslo som tilbyr naturbruk, forteller elevene om høy grad av trivsel og et godt miljø uten mobbing, selv om en del av elevene har historikk med mobbing og skolevegring. Både foreldre og elever forteller at de nå for første gang trives på skolen, har fått venner og en skolehverdag med mening og mestring. Først og fremst trives - og lykkes - elevene fordi de blir SETT som den de er og kan være seg selv. Vi skaper gode relasjoner til den enkelte elev, og elevene opplever mestring gjennom å knytte teori og praksis sammen i læringen.

Gjennom å knytte teori og praksis sammen på fagområder og temaer som de har lidenskap for, får elevene motivasjon og økt læringsutbytte også i teoretiske fag.

Friskolene har også vist at de kan tilby nyskapende undervisning som kan bidra til regional næringsutvikling. Val videregående skole i Ytre Namdal samarbeider med kommunen, lokalt næringsliv og Ytre Namdal videregående skole for å sikre dyktige fagfolk innen den sterkt voksende sjømatnæringen. Elevene får arbeide med de siste metodene og teknologiene på sjømatanleggene. Dermed utdannes kritisk kompetanse til en viktig vekstnæring, noe som gir grunnlag for mange nye arbeidsplasser i regionen.

Barnehagene som modell?

Det behøver ikke være vanskelig å finne en modell for finansiering av husleiekostnader for friskoler. Vista Analyse har allerede gjennomgått modellen som er utviklet for barnehager, og gjort nødvendige justeringer for friskoler.

Regjeringen tok i år noen forsiktige skritt ved å gi et årlig husleietilskudd på 878 kroner per elev, men det er fortsatt langt unna å dekke alle husleiekostnadene. Rapporten fra Vista Analyse bør derfor være et godt grunnlag for å komme med konkrete tiltak for sikre at tilskuddsordningen til friskolene er tråd med loven.

Friskolene har et viktig samfunnsoppdrag. De skal sikre at barn og foreldre retten til en alternativ skole som er tilpasset deres behov. Ved å bidra til nytenkning og utvikling av bedre utdanningstilbud, både utfordrer og inspirerer de den offentlige skolen til ytterligere å forbedre sitt læringsmiljø – til beste for alle skolebarn i Norge.

Kronikk av

Jan Erik Sundby, generalsekretær Kristne Friskolers Forbund (KFF)

Nina Johansen, daglig leder Norsk Montessoriforbund

Rieneke Schilperoort, styreleder Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFLL)

Cathrine Nordlie, daglig leder Steinerskoleforbundet

Knut Erik Beyer-Arnesen, styreleder Forum for Friskoler (FRI)